

TĂNG HUYẾT ÁP Ở BỆNH NHÂN ĐỘT QUY XUẤT HUYẾT NÃO TẠI BỆNH VIỆN ĐA KHOA VÙNG TÂY NGUYÊN NĂM 2020

Đinh Hữu Hùng¹, Trần Phước Hữu¹

Ngày nhận bài: 09/2/2022; Ngày phản biện thông qua: 08/4/2022; Ngày duyệt đăng: 09/4/2022

TÓM TẮT

Tăng huyết áp là một bệnh phổ biến ở bệnh nhân đột quy và là nguyên nhân thường gặp nhất của đột quy xuất huyết não. Chúng tôi muốn xác định tỷ lệ tăng huyết áp, tỷ lệ tăng huyết áp chưa được phát hiện trước khi nhập viện và tỷ lệ không tuân thủ điều trị tăng huyết áp ở bệnh nhân đột quy xuất huyết não tại Bệnh viện Đa khoa Vùng Tây Nguyên năm 2020. Nghiên cứu cắt ngang ở đối tượng nghiên cứu tại bệnh viện đa khoa vùng Tây Nguyên đã thực hiện từ 01/2020 đến 6/2021. Có 85 đối tượng nghiên cứu được chọn liên tiếp. Chúng tôi đã sử dụng một bộ câu hỏi soạn sẵn để thu thập các thông tin cần thiết thông qua phỏng vấn trực tiếp và khám bệnh. Số liệu được phân tích bằng phần mềm SPSS 20.0. Trong tổng số 85 bệnh nhân đột quy xuất huyết não được đưa vào nghiên cứu, tỷ lệ nam giới là 76,5%, tuổi trung bình là $60,9 \pm 14,5$, người Kinh chiếm 67,1%, tỷ lệ bệnh nhân có tăng huyết áp ở mức rất cao (81,2% (69/85)). Trong số các bệnh nhân có tăng huyết áp, có đến 44,9% chưa biết bản thân bị tăng huyết áp trước khi nhập viện. Trong số các bệnh nhân có tiền sử tăng huyết áp, tỷ lệ không tuân thủ điều trị tăng huyết áp chiếm tỷ lệ 53%. Kết quả nghiên cứu cho thấy tỷ lệ tăng huyết áp ở bệnh nhân đột quy xuất huyết não ở mức rất cao (81,2%). Trong đó, tỷ lệ bệnh nhân tăng huyết áp chưa được phát hiện trước khi nhập viện và tỷ lệ không tuân thủ điều trị đều ở mức cao (lần lượt là 44,9% và 53%). Việc tầm soát, phát hiện sớm và điều trị kịp thời tăng huyết áp ở người dân trong cộng đồng, đặc biệt là ở những người có tiền sử đột quy xuất huyết não là vô cùng quan trọng.

Từ khóa: tỉ lệ hiện mắc, tăng huyết áp, đột quy xuất huyết não.

1. MỞ ĐẦU

Mặc dù đã có nhiều tiến bộ trong chẩn đoán và điều trị, song đột quy (ĐQ), đặc biệt là ĐQ xuất huyết não luôn là vấn đề thời sự và là một thách thức lớn đối với nền y tế toàn cầu bởi đây nhóm bệnh phổ biến, gây tử vong, tàn tật cao và thực sự là gánh nặng cho gia đình và xã hội (Feigin V. L., 2016). Tại một số nước ở châu Á, bao gồm cả Việt Nam, ĐQ xuất huyết não chiếm tỷ lệ cao, lên đến 45% trong tổng số bệnh nhân (BN) ĐQ (Feigin V. L., 2016; Hien H. A., 2018). Theo y văn, số bệnh nhân bị ĐQ xuất huyết não đang ngày càng gia tăng, tập trung ở các nước có thu nhập thấp/trung bình (Feigin V. L., 2016; Feigin V. L., 2017) và có liên quan rất chặt chẽ với tăng huyết áp (THA) (Chin J. H., 2017; Venketasubramanian N., 2017).

Đến nay, đã có một số nghiên cứu về THA ở BN ĐQ xuất huyết não. Nhìn chung, tỷ lệ THA ở BN ĐQ xuất huyết não ở mức cao và tỷ lệ THA chưa được phát hiện cũng như không tuân thủ điều trị là một vấn đề đáng báo động. Ví dụ, theo Martini và cộng sự (cs), tỷ lệ BN ĐQ xuất huyết não có THA là 67% (Martini S.R., 2012). Mặt khác, tỷ lệ này trong nghiên cứu của Đỗ Văn Vân trên 81 BN ĐQ xuất huyết não ở An Giang là 68,8% (Đỗ Văn Vân, 2011). Bên cạnh đó, theo Al-Saffar và cs, tỷ lệ BN ĐQ xuất huyết não có THA không

được phát hiện trước đó là 25,2% và tỷ lệ bệnh nhân (đã biết THA trước đó) không tuân thủ điều trị lên đến 50,4% (Al-Saffar, 2013). Tại Đắk Lắk, một tỉnh miền núi, có nhiều dân tộc sinh sống, đã có một số nghiên cứu về THA (Đặng Oanh, 2010; Y Biều, 2014). Tuy nhiên, cho đến hiện tại hầu như chưa có nghiên cứu nào khảo sát về khía cạnh THA ở BN đột quy xuất huyết não.

Từ những cơ sở nêu trên và với mong muốn góp phần nâng cao hiệu quả điều trị và chất lượng cuộc sống BN ĐQ xuất huyết não, chúng tôi tiến hành đề tài này với các mục tiêu:

- Xác định tỷ lệ tăng huyết áp ở bệnh nhân đột quy xuất huyết não tại khoa Nội tổng hợp và Khoa Lão, Bệnh viện đa khoa vùng Tây Nguyên năm 2020.

- Xác định tỷ lệ tăng huyết áp chưa được phát hiện trước khi nhập viện ở đối tượng và tại điểm nghiên cứu trên.

- Xác định tỷ lệ không tuân thủ điều trị tăng huyết áp ở đối tượng và tại điểm nghiên cứu trên.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Nội dung nghiên cứu

Chúng tôi tiến hành nghiên cứu về tỷ lệ tăng huyết áp ở bệnh nhân đột quy xuất huyết não tại

¹Khoa Y Dược, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Đinh Hữu Hùng, ĐT: 0905291295, Email: dhhung@ttn.edu.vn.